

NAŠ GLAS

**Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev
= za Slovenijo v Ljubljani. =**

Cena posamezne šte. 2 K 50 vln.

„NAS GLAS“ izide vsak četrtek.

Celoletna naročnina K 100.—

Polletna naročnina K 50.—

Četrletna naročnina K 25.—

Za inozemstvo je dodati poštnino. Oglasi
po ceniku.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta šte. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani.

Upravišтво: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nekaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/L. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

I. L.:

Uradniška reforma v Avstriji.

Kakor smo že poročali, je predložila avstrijska centralna vlada parlamentu načrt že dolgo pričakovanega zakona o honoriranju in o napredovanju državnih nastavljenecv. Sedaj prihajajo o ti zadevi podrobne vesti.

Avstrijski vladni zakonski načrt se naslanja na nemški državni zakon o uradništvu ter postavlja vso staro-avstrijsko uradniško tradicijo na glavo.

Dočim so v Avstriji do sedaj razdeljeni javni (državni) nameščenci v tri kategorije, obsegajoče uradništvu, poduradništvu in sluge, uradniki pa še posebej v činovne razrede in po prednaobrazbi, ki se zahteva od njih, še v 5 skupin s časovnim napredovanjem, pozna novi zakonski predlog izključno le **eno kategorijo državnih nastavljenecv. — uradnike kat eksohen.** Ti so uvrščeni v posebne plačilne skupine, kar obstoja zdaj že večinoma pri dunajskih prometnih nastavljenecih.

Sestava teh plačilnih skupin je zelo zanimiva. Vsa službena mesta v vseh raznih panogah državne službe so ocenjena po svoji važnosti; mesta z enako važnostjo tvorijo skupino zase. Vsak uradnik je v oni skupini, v katero ranžira njegovo službeno mesto.

Do sedaj so bili uradniki razvrščeni le po pripadnosti k eni ali drugi skupini

časovnega napredovanja in po službenih letih v činovnih razredih, ki tvorijo podlago za plačo, t. j. ni se oziralo na njih službena mesta in, posebno v zadnjem času, tudi ne na način njih uporabe. Poslej se to neha. Oni uradniki, ki izvršujejo enako vredna dela, so združeni v eni in isti skupini, ki obsega vsa ona službena mesta, ki so enakovredna. S tem je **zloglasni alimentacijski princip na mah odpravljen** in uveden je **princip stopnjevanja honoriranja po opravljanem delu.**

Logično se je moralo odpraviti strogo razločevanje uradnikov po njih prednaobrazbi, ki včasih pri službeni uporabi itak ni prišlo do veljave, in uvesti možnost, da more uradništvu nižjih skupin tudi doseči višja mesta, če se izkaže, da je sposobnost za ta višja mesta dana. Na ta način je uvedeno načelo: »Sposobnemu prosta pot!«, ne da bi bili oškodovani interesi onih uradnikov, pri katerih je utemeljena njih izključna poraba za delo višjih skupin. — uradnikov, ki so poklicani za vodilna mesta a priori.

Nadaljna posledica od sedanjega sistema popolnoma različne zgradbe skupin je ta, da napredovanje iz ene skupine v drugo (višjo) samo po preteku gotovega časa, kakor do sedaj pri dosegu višjih skupin, ni več mogoče. Napredovanje marveč je mogoče le tedaj, če je v višji skupini kako mesto **izpraznjeno.** Ali z drugimi besedami: za vsako plačilno skupino je določen načrt **službenih mest,** torej nekake vrste **numerus clausus,** ki bo **de tvoril podlago za zgrajenje vse uradniške hierarhijske.**

Vendar je pa uvedeno tudi nekako nadomestilo za odpad časovnega napredovanja, in sicer v dvojni meri. Najprvo z določbami o napredovanju v okviru posamezne plačilne skupine, v katero je uradnik uvrščen. Ta določila so ugodnejša, nego so bila dosedanja določila v činovnih razredih. Načrt zakona predvideva dvoletno plačilno napredovanje brez omejitve na gotovo število dvoletnic. Tako doseže uradnik, če je zadosti dolgo časa v eni in isti skupini, ne samo začetno plačo višje plačilne skupine, marveč jo celo še preseže. Na drugi strani pa določa načrt za one uradnike, ki ne dosežejo takozvanih vodilnih mest, posebna mesta v razmeroma višjih plačilnih skupinah. Ta mesta se zovejo »dvignjena« in »posebno dvignjena uporaba«, s čimer je dana tudi temu uradništvu zadostna možnost napredovanja.

Plačilni nastavki reformnega načrta se gibljejo vobče v okviru najnovejšega poviška plač v mesecu marcu tekočega leta in so nekako enaki onim, ki jih prejemale nastavljenici dunajske mestne občine. Tem so bili vsi prejemki pred kratkim zvišani za 100%. Vendar pa pravi obrazloženo poročilo, da ni bistveni namen te reforme v tem, da je višina plače že definitivno določena, marveč bistveni namen obstoja v tem, da je **uveden novi sistem uradniških plač.** Radi tega je smatrati tudi te nove plačilne nastavke, kakor do sedaj stare, za variable, t. j. možno jih bo zvišati ali pa tudi znižati.

Ogromna večina uradništva bo imela z uvrstjenjem v te nove plačilne skupine

LISTEK.

Ant. Adamič:

Kadetje.

(Konec.)

Gospodje v blagajni pa so šteli 1 uro 31 minut. Postajali so glasni in glasnejši, končno so se celo smejali. In ključki so se kovinsko zarežali: zaprli so blagajne. Vrnili so se.

Revizor se je še vedno ljudomilo smehljaj, davkar se je prešerno smejal, zgarani, vedno preobremenjeni kontrolor pa se je obema muzal v brk.

Kaj? Čemu?

Glejte, ko so šteli vinarje, je manjkala en vinar v blagajnici! In ko so šteli drugič, je bilo troje vinarjev preveč. Troje vinarjev preveč...

Srepa so se in prestrašeni spogledali. Takoj naznaniti, spisati obširno poročilo, zaračunati 3 vinarje v tekoči račun. potem ukor, vraga in šmenta!

»Prosim, pardon«, je zajezil revizor sramežljivo — »jaz, jaz sem sam pritekel skrivaj 1 vinar. Bilo mi je neprijetno — zdaj pa tako...!«

»Jaz tudi 1 vinar!« je viknil davkar.

»In jaz 1 vinar,« je odjeknil decentno kontrolor.

Kajpak, denarja ni bilo preveč ne premalo, le prvičrat so napačno šteli.

Opoldne je odšel previdni adjunkt v svojo stran, predstojnika sta pa spremila revizorja do edine boljše gostilnice v trgu, kjer sta se pred pragom za čez opoldne oprostila. Le praktikantje so prišli v to edino boljše gostilnico na kosilo, bili so namreč stalni gostje ondudaj. Zasedli so okroglo mizico v kotu, v spodobni razdalji od velike revizorske zverine.

Gospoda so takoj obkolili služni duhovi; domača in pomična gospodična mu je nalila cinkaste juhe in mu naštevala prikuhe poleg mesa ali pečenke in še močnate jedi. In prišel je gospodar pozdravit in prišla je gospodinja se poklonit.

Kadetje pa so podpirali brade, molčali in čakali, da jih postrežejo.

Čez četrte ure — revizor je pravkar zalival grižljaj pečenke — jo primaha iz kuhinje dekla s polno skledo puhtečega fižola v rokah — in h kadetom. Dolg rep se je zvijal po sobi in je ščegetal revizorja neprijetno po nosu. Dokla je postavila skledo na mizo; tri žlice so bile zasajene v kupec. Potem je zbežala v kuhinjo.

Fantje pa so izrvili žlice, navalili so kot gorniki, drobili so krpec, loputali po njem, ga klatili, da je mlaskalo in so rožljale žlice kot v kuhinji tedaj. kadar jih umiva dekla v šopih. Vso skledo so pospravili, potem so žlice odložili in se prekrizali.

Revizor je gledal kot zolj, rekel pa ni nič, le močnato jed je odklonil...

Kadetje so vstali, se poklonili in odšli.

Zvečer ista gala-predstava, le da so pospravljali mesto fižola — kašo.

Revizija se je nadaljevala še drugi dan. Praktikantje, vedno na oklicu, so letali, pomagali, seštevali in sestavljali; povsod uslužni, vedno karani in vse, kar ni bilo prav, so natovorili njim na grbo.

precejšen pridobitek v prejemkih. Ta dobiček bo obstojal v tem, da bo uvrščenje vsakega uradnika v kako skupino izvršeno na podlagi preračunavanja njegove celotne službene dobe, t. j. načeloma bo vsak uradnik uvrščen v nov plačilni shema tako, kakor da bi bil služil vsa svoja dosedanja leta **pod veljavo nove postave**. Na ta način pridobljeni ali izračunani dobiček ostane uradniku v vsakem slučaju kot **trajni nadprejem**. Samo ob sebi umevno se more to preračunavanje izvršiti le shematično, po obče postavljenih načelih, pri čemer se je ozirati seveda primerno na dosednji činovni razred posameznika in na njegovo dosedanje službeno mesto.

Zajedno s tem zakonskim načrtom je predložila avstrijska vlada parlamentu tudi načrt **postave o zastopstvu personala**, s čimer je ustregla želji, ki jo je izražalo že dolgo časa avstrijsko državno uradništvo. Namen ali naloga teh zastopstev personala po tem zakonskem načrtu obstoja v tem, da so ta zastopstva poklicana oddajati svoja mnenja, svoje ocene vseh splošnih in principijalnih ukrepov uprave v personalnih vprašanjih. Vsako dalje sezajoče vplivanje je pa izključeno. Morebitno vplivanje na zadeve, ki se tičejo delokroga oblastev in služijo le tem za dosego njihovega upravnega smotra, bi stalo namreč v nasprotju s službeno vzvišenostjo države napram svojim uslužbencem in morebitno paritetično sodelovanje bi se zopet ne strinjalo z odgovornostjo ljudskih poverjenikov napram ljudskim zastopnikom.

Načrt te postave deli uradništvo za namen postave v 4 skupine, in sicer eno skupino za nižje, 2 za srednje in eno za višje uradništvo. Meje med temi 4 skupinami se naslanjajo že na novi zakonski načrt o plačilnih skupinah. Kot posamezni organi so predvideni razun že sedaj obstoječega zbora zaupnikov za vsako službeno mesto (za vsak urad) še za vsako deželo poseben personalni odbor in za zastopstvo celokupnega državnega uradništva poseben centralni odbor.

Oba zakonska načrta je poslala vlada tudi uradniškim organizacijam v pretres ter jim tako dala možnost, da povedo svoje mnenje, še preden bo parlament prišel v položaj, pečati se z zadevo, tako, da bode vlada v danem slučaju v stanju uravnavati morebitne sprožitve iz uradniških krogov.

Na ta način naj bo avstrijskim državnim nastavljenecem omogočeno, da se posvetijo svoji nalogi, obstoječi v delu za

splošno dobrobit, popolnoma z vso vne-
mo in z vsemi močmi, — ne da bi bila
potrebna ali možna kaka — »zarada«.

To so revolucionarne vesti, ki prihajajo iz Avstrije, pač vredne, da premišlujejo o njih ne samo naše uradništvo — marveč tudi naša vlada in naši poslanci.

Oficijanti in certifikatisti.

V članku »Certifikatisti« sanja dopisnik »M.« iz Celja o nekaterih ugodnostih, ki jih baje uživajo oficijanti. Za največjo ugodnost šteje dopisnik, da postane oficijant po 12 službenih letih uradnik, a certifikatist, ki je opustil svoj prvotni poklic in se posvetil vojaškemu, ne uživa te dobrote. Da se bomo bolje razumeli, primerjajmo ene in druge! Oficijant se je takoj po svojih bodisi študijah ali pa po gmotnih razmerah prisiljen, posvetil pisarniškem poklicu. Služiti je moral 3 leta kot pisarniški pomočnik s 14dnevno odpovedjo in z dnevnicco sedanjih 60 do 80 para. Po treh letih, ako mu je bila sreča mila, je postal oficijant, kar mu ni izboljšalo ne gmotnega in ne službenega razmerja. V 12 letih svojega službovanja z normalno razvitimi možgani si je vendar vsak pridobil v pisarniškem poslovanju toliko znanja, da se je usposobil za 11. plačilni razred. Nezmožne so itak že preje odpustili.

Certifikatist je po 3 letih aktivne vojaške službe, bodisi da mu je ugajala ali la se je izneveril svojemu prvotnemu poklicu, ostal prostovoljno nadalje v vojaški službi. Kot dober poznavalec rač. podčastnikov lahko trdim, da je odslužil jako ugodno svojih 12 let. Zaslužil je toliko (ali si je sam preskrbel), da mu ni bilo treba stradati. Obleke, slug in drugih ugodnosti je imel na izbero. Po 12 letih s šestmesečno prakso je postal pis. uradnik in je izvrševal službo oficijanta. Več teh certifikatistov je služilo samo eno do dve let, vsi kot rač. podčastniki, ostalo dobo navadno ko službovodje. Seveda so nas po svojem znanju in vojaškem nastopu nekateri nehote spominjali Levstika: »Suknjica tesna bila ti je dana, še manj ti danih bilo je možgan.«

Ko je izbruhnila vojna, ni bilo prizaneseno oficijantom niti pomočnikom. Večina teh je postala v par mesecih rač. podč. II., odnosno I. razreda in je s tem jasno dokumentirala zmožnost vsaj enako dalje služočim. Porečete morda: čemu nismo ostali i mi pri vojaki, ako se uživa tam taka ugodnost? — Večina izmed nas je narodno zavedna; zato je umevno, da ni

imela obstanka v avstrijski vojski, dočim so bili ravno dalje služoči po večini strogo avstrijskega duha in nasprotni vsakemu narodnemu udruženju. To se še danes opaža na nekaterih uradnikih iz tiste šole. Gotovo jim tega ne zamerimo in ne zavidamo jih; so pač imeli po svojem prepričanju veselje do izvoljenega drugega poklica, dočim smo se mi držali vedno svojega izvoljenega poklica vkljub najslabšim gmotnim in službenim razmeram. Tudi drugi stanovi so se vkljub obupnim razmeram držali svojega poklica in narodnega mišljenja. Spominjamo se tukaj na primer našega narodnega učiteljstva.

Gospodje, opustite staro avstrijsko taktiko in videli boste, da bomo lahko složno živeli! Kruha v Jugoslaviji je za nas in za vas.

Prizadeti.

I. L. (Kočevje):

Kdo plačuje največ davka?

Sledeča izvajanja so namenjena v prvi vrsti obrekovalcem in zabavljacem na visoke davke in plače državnih uslužbencev.

Kamor se človek obrne, naj si bo do kméta, trgovca ali obrtnika, povsod se sliši beseda — krona za krajcar. Ta izrek je postal že nekaj splošnega, posebno pa na kmetih in se tudi cene že z vsemi predmeti v splošnem tako razvijajo. Kar je bil krajcar pred vojno v bivši Avstriji, to je danes po svetovni vojni pri nas krona; torej je nastala vrednost krone za krajcar. Vprašanje je torej, kako se to strinja z današnjimi davki in s plačo državnih uslužbencev in s predvojno dobo.

Navesti hočem nekatere posameznosti v razliki: Pri nas na deželi je stal pred vojno 1 liter mleka 6 ali 7 krajcarjev, danes stane istotoliko kron. 1 liter vina je stal prej, ako se ga je kupilo na debelo, — to je nad 56 litrov — 13 ali 14 krajcarjev, danes stane 1 liter 17 ali 18 kron; 1 kilogram moke 17 krajcarjev, danes 17 kron; 1 kilogram sladkorja 40 do 50 krajcarjev, danes 53 kron; 1 kilogram krompirja prej 2 krajcarja, danes 2 kroni; 1 kilogram masti današnje kvalitete 60 do 70 krajcarjev, danes ravno toliko kron itd. Krojač, šivilja in čevljar itd. računajo ravno tako.

Kaj pa davki? Omenjena naj bo oseba dohodnina, posestni in obrtni davek, pri čemer naj si postavi vsak sam svoj račun v razmerju krone za krajcar. Prepriča se, da ne plača nikakor toliko kron, kolikor je plačal pred vojno krajcarjev. Doživel sem, da mi je pred kratkim neki kmet s šestdesetimi jahi posestva potožil o velikih davkih. Predpisalo se mu je za leto vsega davka skupaj 300 kron. Pred vojno je plačal letno 60 kron. Kje je v tem oziju krona za krajcar — 300 namesto 3000 kron —! Če on zahteva za vsak na prodaj postavljen predmet kromo za krajcar, naj plača tudi davek s krono za krajcar!

Erarični davek užitnine na vino je znašal pred vojno 2 gld. 94 kr., ali 5 K 88 vin. za hektoliter vina. Danes se ta davek imenuje sicer trošarina na vino in znaša 32 kron za hektoliter. Krona za krajcar, ali je to kako razmerje? (32 namesto 294 kron!)

Pripetil se mi je slučaj, da sem nameraval kupiti uro budilko; šel sem k urarju in ga vprašal, koliko stane nova budilka. Odgovor je bil 200 kron. Pred vojno bi se bila kupila ravno taka ura za 4 krone. Ker me pa urar pozna, da sem od finančne stroke, mi je brez vsakih drugih besedi zabrusil: »Kaj pa mislite, koliko sem plačal za 10 budilk uvozne carine? Pomislite 100 dinarjev ali 400 kron! To je ogromna

Lojz je baš kontiral tedenski zastanek, ko privesla revizor k njemu. Srepo se ozira po papirjih, zakašlja, potem vpraša zmedenega praktikanta:

»Pa jeste večkrat le fižol?«

»Da, vsak drug dan, prosim.«

»Hm, samo če ga v resnici ljubite? Težka jed! Sicer pa za spremembo v tednu —.«

»Samo trikrat v tednu in vsak petek,« se je oglasil od sosednje mize Hladov France.

»No, včasih dobimo tudi leče ali bobna... ob velikih praznikih celo žgance s kislim zeljem,« je povedal Molkov Tone z vso resnobo.

»In povrhu še krompirja — včasih v koscih, včasih stlačenega, včasih pa kar v oblicah!« je bahal Frince.

»Je li mogoče? Jaz bi ne prenašal —!« se je zgrozil revizor.

»Oprostite, mi pač moramo... Majhen adjutim... pri jedachi štedimo... pri ogrtači moramo... napredovati pa ne moremo...«

Praktikantje so jezičili vsi vprek.

Adjunkt je pisal že z nosom, tako se je zgražal; revizor pa se je ljudomilo smehljaj in končal razgovor z opazko:

»Kadar boste avanzirali, boste pa leteli z dekretom pred altar —. Ej, mladina! Mladina!«

Minilo je nato tri tedne grdega ali lepega vremena. Nekaterikrat že je navil sluga pisarniško stensko uro. Nekoč je prinesel pošto, davkar jo je odprl in opremil z datumom. Nekaj je mrmral, potem je pozval vse tri praktikante drugega za drugim k sebi. Srdil se je in takole govoril:

»Tukaj je nakazanih za vsakega po 60 K izvanredne podpore, — da boste spet lahko krali, ker ste se enkrat nažrli fižola! Škandal! Človek pa —; saj ni vredno da bi govoril. — Ti prokvati kadetje, ja, ja, saj pravim!... Le hitro spišite pobotnice.«

Nato se je useknil v veliko modro ruto in je naštel denar kadetom »unapred...«

vsota.« — Pred vojno se je plačalo carine pri uvozu iz inozemstva za eno uro budilko 2 kroni. V kakšnem razmerju je to torej s krono za krajcar — 400 proti 1000 kron —! Pri ceni se seveda urarju ne vidi nič kaj posebnega, če računa krono za krajcar, ampak pri davku je njemu to, akoravno še polovico ne presega, nekaj ogromnega.

Obrnem naj se sedaj k razmeram državnih uslužbencev. Vse se zgraža zaradi njihovih visokih plač; ta ima dva, oni tri, oni pa celo več tisočakov mesečne plače! To so ogromne plače, zato so tako visoki davki, katere moramo plačevati mi trgovci, mi posestniki, mi obrtniki itd. — Kako, da se pa plača teh uslužbencev ne razvija v razmerju krono za krajcar, tako daleč pamet gotovih trgovcev in obrtnikov zopet ne seže, dasi so jim razmere popolnoma znane. — Kako se razvija razmerje s krono za krajcar pri plačah državnih uslužbencev, naj bo ilustrirano v sledečem:

Državni uslužbenec s predvojno plačo 260 kron mesečno, to bi bilo v razmerju krono za krajcar mesečno 13.000 krajcarjev ali ravno toliko kron. Da pa ne bo v tem izvajanju kake krivice, ker pri nekaterih predmetih in v nekaterih krajih cena vrednosti prejšnjega krajcarja sedanje krone še ni prekoračila, naj vzamem za temelj vrednost 3 vinarjev za krono, kar se je gotovo že pri vseh predmetih in v vseh krajih doseglo, torej namesto 13.000 le 8666 kron mesečno. Ta vsota bi imela biti podlaga današnji plači, katere pa uradnik seveda ne dobi. Dobi draginjske dnevnice po 56 kron, torej za 30 dni ali en mesec $56 \times 3 = 1680$ + plačo 260 = 1940 kron in nič drugega. Ali je to kako razmerje s krono za krajcar ali 3 vinarje? Razun navedenih 56 kron dobi oženjen uslužbenec za družinske ude še po 12 K dnevnic za vsako osebo. Imeti bi moral torej, da bi dosegel mesečni znesek 8666 kron, najmanj 19 družinskih udov! Toliko jih pa nima menda nihče.

Kakor je torej iz navedenih, akoravno malenkostnih, vendar precejšnjega pomena vrednih izvajanj razvidno, ni treba nikake posebne umetnosti ali brihtnosti za presodbo, kdo da pri takih razmerah plačuje največ davka in kdo pri vsem tem največ doplača. Ravno tako tudi ni posebno težka uganka, kdo je tega kriv in kaj je pri tem vzrok.

O Koroški.

Člankov o Koroški v »Našem Glasu« se mi koroški begunci zmiraj razveselijo, ker osvetlujejo naše razmere. Precej je takozvanih »rodoljubov« koroških in izvenkoroških po receptu, ki ga »Slov. Narod« od 1. aprila v uvodnem članku »Represalijs« karakterizira. Piše med drugim doslovno: »No, pri nas se je dogodilo, da smo kričali proti d'Annunziju, zahtevali vse mogoče represalijs proti njemu in razbijali — okna, istočasno pa so tisti, ki so najbolj vpili in kričali, dovažali na Reko živila, vtihotapljali tjakaj živino in skrbeli tako za prehrano d'Annunzijevih čet. Dalje piše še: »Toda pri nas niso hoteli — namreč ti naši požrtvovalni rodoljubi (opomba pisca) — čakati na mirno rešitev spornih vprašanj, marveč so enostavno kar zahtevali represalijs. Istočasno pa so na Dunaju in v Gradcu delali kupčije in spravljali v svoje malhe ogromne dobičke.«

To tudi velja do pičice za delovanje mnogih naših rodoljubov preko bivše demarkacijske črte v Celovec in Beljak. Kdor se jim ni brezpogojno klanjal in hvalil to njih »rodoljubno« delovanje za koro-

ško stvar, ta je bil nemškutar. To je bilo delovanje za plebiscit!

Vsi slovenski časniki, izvzemši socialno-demokratskih, so nam v svojih člankih zagotavljali, da Koroške nikdar ne zapustimo, naj izpade plebiscit tako ali tako, pas A nam je bil zagotovljen brezdvomno, šlo je nazadnje baje samo za pas B. Ko smo propadli, so naši ljubljanski časniki unisono izjavili: »Ni bilo drugače pričakovati.« Pravcati Kasperlteater!

Vsled teh navdušenih člankov se je dalo mnogo naših ljudi zapeljati in so resnično delovali. Pa to razočaranje! Po nesrečnem izidu glasovanja so kričachi najprvi pobegnili, ostati pa so morali skoro vsi tisti nesrečneži, da jih sedaj mučijo in preganjajo nemško misleči Slovenci.

Še nekaj! Časopisi pridno polnijo svoje vrste s članki o krivicah, ki se go-dijo Korošcem. Uspeh? — Velika ničla.

Vse stranke imajo svoje poslance v Beogradu — imamo tudi Slovence — ministre —. Nikdo nič gotovega ne ve, kaj je naša deželna vlada ukrenila, da osrednja vlada zve za goljufije pri plebiscitu in za krivice, ki jih morajo pretrpeti naši rojaki na Koroškem.

Še manj se ve, kaj je osrednja vlada v Parizu ukrenila. Ugiba se marsikaj, toda samo domnevanje...

Poslanci, ministri, zganite se, da dobimo Koroško nazaj; če jo dobimo, pa dajte na Koroško uradništvo, ki bo z narodom delovalo in čutilo in ne za svoj žep!

Z. Z.

A. Č. (M.):

Dobitek alkohola pri kuhanju žganja iz drenulj.

V »Našem Glasu« štev. 9 vabi dopisnik članka »Svoji k svojim« vse javne nameščence, da se poslužujejo svojega stanovskega glasila in razmotrivajo v njem tudi dvomljive zadeve, da se otvori o njih debata. Ker nam pri finančni kontroli, odkar je v Zagrebu preminul nepozabni ustanovitelj in urednik »Novin fin. straže«, tov. g. Bogdanović, manjka strokovnega lista, dovoljujem si priobčiti nekaj vrstic v predalih »N. G.« in pozivljam tovariše, da store enako še o drugih.

Tako v krogih finančne kontrole kakor tudi davčnega uradništva so različna mnenja, kako naj se določa dobitok alkohola pri narejanju žganja iz drenovega ploda (drenulj) ali kakor ga priprosto ljudstvo naziva, iz dreva. Najbolj razširjeno je mnenje, da se računaj dobitok alkohola za dren s 4 stopnjami po § 40. toč. b) zakona davka na žganje, to pa radi tega, ker je v A. Janežičevem slovarju predstavljena beseda »dren« s Kornelkirsche — in je torej dren kot črešnja koščičasto sadje. To pa nikakor ne more biti mero-dajno. Zakonodajalec je pod toč. c) zgoraj imenovanega §, kjer so našteje snovi, pri katerih se določa dobitok alkohola z 2%, navedel nemško besedo »Dirnteln«, ki se ne da drugače predstaviti v slovenščino, kakor »dren«. Besede »Dirnteln« v omenjenem slovarju sploh ni in to najbrže radi tega, ker je to popolnoma dialektičen nemški izraz. V obmejnih krajih se tudi dren sploh imenuje — »Dirntelbaum«, zato bi bilo pravilno, da se vzame pri določanju trošarine na žganje pri predelavanju drenulj dobitok alkohola z 2 in ne s 4 stopnjami. To naziranje potrjujejo tudi določila člena 116., točka 3. trošarinskega pravilnika, v katerem je za izvrševanje trošarine prostega kuhanja žganja iz drenulj dovoljena še enkrat tako dolga doba, kakor pa za koščičasto sadje, torej tako dolga kakor za pečkasto sadje, pri katerem se določa dobitok alkohola s 2 stopnjama.

Tovariše, ki bi imeli morda nasprotno mnenje, prosim, da mi v »Našem Glasu« odgovore. Pojasnitev te zadeve je tako za trošarinske organe, kakor tudi za davkoplačevalce zelo važna. Znano mi je, da se pri boletiranju ne postopa pri vseh uradih enako, zato plačajo nekatere stranke pri kuhanju žganja iz drenulj še enkrat višjo trošarino kakor druge, kar gotovo ni pravilno.

Vestnik.

„Samopomoč“. Nadaljevanje občnega zbora gospodarske zadruge „Samopomoč“ v Ljubljani se sporazumno z revizijsko komisijo zaradi nepričakovanih ovir preloži na 17. dan meseca maja. Občni zbor se vrši po že objavljenem dnevnem redu v Mestnem domu ob 8. zvečer.

Načelstvo.

Izenačenje plač držav, uslužbencev. Ministrski svet je imel 24. t. m. sejo, na kateri je razpravljalo o izenačenju plač držav, uslužbencev. Sprejet je bil v celoti načrt, o katerem je poročal na seji Osrednje zveze v Ljubljani poslanec prof. Jožef Reisner. Naredba izide v »Službenih Novinah« še v tekočem mesecu.

Opozorjamo na redni občni zbor O. Z. javnih nameščencev in vpokojencev za Slovenijo, ki se vrši v soboto 30. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma. Zbor se ne more vršiti ob pol 20. uri, kakor je bilo prvotno javljeno, ker je dvorana do tega časa oddana. Več strokovnih organizacij še ni prijavilo tajništva delegatov za občni zbor. Da bo šlo delo občnega zbora hitreje od rok, prosimo ponovno, da nominirajo zamudne organizacije delegate tajništvu najkasneje do 29.

Seja širšega odbora O. Z., ki je zadnja pred občnim zborom, bo v četrtek 28. t. m. ob 20. uri v posvetovalnici mestnega magistrata. Dnevni red: 1. sestava kandidatne liste glede mest predsednika, dveh podpredsednikov, dveh računskih pregledovalcev in njunih namestnikov za prihodnje društveno leto, 2. Slučajnosti. Dolžnost vseh delegatov je, da se seje zanesljivo udeležijo.

Na razna vprašanja naznanjamo, da se morejo udeležiti občnega zbora O. Z. vsi organizirani javni nameščenci brez izjeme. Pravica glasovanja in sklepanja pa je pridržana samo pooblaščenim delegatom.

Društvo pisarniških oficijantov in pomočnikov državnih uradov vabi svoje člane na redni občni zbor, ki se vrši v četrtek, dne 5. maja 1921 ob 8. uri zvečer v justični palači, razpravna dvorana št. 78/I, z običajnim dnevnim redom. — Pozivamo vse tovariše in tovarišice, da se občnega zbora, ki je z ozirom na definitivno določitev naših zahtev k novi službeni pragmatiki posebne važnosti, polnoštevilno udeležijo. Na dnevnem redu je med drugim tudi predlog za temeljito reorganizacijo društva. Odbor je že sestavil obširno spomenico glede naših zahtev in izvod odposlal našemu zastopniku prof. Reisnerju v Beograd. V spomenici smo izrazili le svoje kardinalne zahteve; razne manj važne stvari, zlasti one, ki se ne tičejo izključno nas, so radi preglednosti izpuščene. Zavedamo se, da spomenica še ni popolna, ker nekateri resorti niso sodelovali. Zato prosimo vse tovariše, ki imajo k spomenici kaj tehtnega pripomniti, naj nam svoje pomisleke in predloge sporoče, da jih eventuelno naknadno uporabimo. Definitivno urejeno spomenico odpošljemo, kadar bo čas, vsem merodajnim faktorjem. — Pozivamo vse tovariše, da se svoje organizacije trdno oklenejo in redno plačujejo itak malenkostne prispevke. Stehni tovariš mora biti tudi naročnik Našega glasu, ker se bomo le tega lista posluževali pri vseh svojih obvestilih o društvenih zadevah.

Iz spomenice društva pisar, oficijantov in pomočnikov. Glavne zahteve so: Vse pisarniške pomožne moči se uvrsti v poduradniško skupino. V prvem letu se jih smatra za pisarniške priprav-nike, v drugem in tretjem letu za provizorne, one z dopolnjeno 3 letno službeno dobo pa za definitivne poduradnike. Poduradniki z uradniško

kvalifikacijo napredujejo avtomatično v uradniško skupino: a) z dvema izpitoma po 3 letih, z 1 izpitom po petih letih in brez izpitov v tistih strokah, kjer izpiti niso predpisani, po 7. službenih letih, Poduradniki brez uradniške kvalifikacije pa, če vršijo kvalificirano manipulantsko službo, n. pr. strojepisci po 9. službenih letih, vsi ostali pa po dvanajstih službenih letih. — Poduradnikom, ki še nimajo izpitov, pa jih žele položiti, naj se da prilika, da se nanje tudi praktično pripravijo. — V napredovanje in ustanovitev pokojnine naj se vštejejo vse dobe, prebite v kakršni koli stalni ali pomožni oz. pripravljalni državni službi, odbivši edinoletno pripravljalno dobo. — Plače in draginske doklade oziroma dnevnice naj se določijo v primeri z onimi ostalimi višjih in nižjih kategorij v takem sorazmerju, ki odgovarja naši sposobnosti oz. službi, ki jo opravljamo. — Vbodoče naj se sprejemajo v pisarniško pripravljalo službo po možnosti le osebe, ki so dovršile vsaj 4 razrede srednje ali tel. enakovredne šole. — Pri zasedbi sistemiziranih uradniških mest naj se vpošteva poduradnik enak kakor druge prošilce in naj se izključijo vsakršne predprave drugih. — Ženskemu poduradništvu naj se prizna v vseh oziroma popolna enakopravnost z moškimi in odpravijo vse določbe, ki ženske kakorkoli zapostavljajo, zlasti tudi ono, ki jim zabranjuje polaganje izpitov.

Občni zbor društva uradnikov direktne davčne službe za Slovenijo se je vršil dne 17. aprila 1921 v Celju. Navzočih je bilo nad polovico vseh članov. Po poročilu predsedstva so bili izvoljeni v odbor naslednji gg. tovariši: Predsednikom: Ivo Lavrič, nadupravitelj v Ljubljani, podpredsednikom: Otmar Meglič, upravitelj v Mariboru, tajnik: Ernest Kramaršič, oficijal v Ljubljani, blagajnik: Anton Rehar, upravitelj v Mariboru, odborniki: Vinko Nedelko, nadupravitelj v Ljubljani, Rudolf Delhumija, upravitelj v Slov. Gradcu, Viktor Zimič, praktikant v Celju, pregledovalci računov: Osvaldič Ignacij, upravitelj v Mariboru, Dvoršek Filip, upravitelj v Mariboru. — Članarina se določi za leto 1921 na 48 K. O podrobnih sklepih zbora bodo člani v kratkem obveščeni.

Društvo orožniških vpokojencev ima svoj drugi letni občni zbor v nedeljo, dne 8. maja t. l. ob 3. uri popoldne pri Novem svetu v Ljubljani z običajnim dnevnim redom. Vsi orožniki vpokojenci se prav resno opozarjajo, naj se vendar zdramijo iz svojega spanja in sprevidijo, da le v združenju in dobri organizaciji je moč! Naj v mnogobrojnem številu pristopijo k društvu, ki ne deluje samo za svoje člane, nego za dobrobit vseh vpokojencev. Društvu gre zasluga, da so se doslej draginske doklade. Mesečna članarina znaša 2 K, novi člani pa plačajo še 2 K vpisnine enkrat za vselej. Vsi člani, ki članarino dolgujejo, se vabijo, da v najkrajšem času poravnajo svoje zaostanke!

»Nabavljalna zadruga javnih nameščencev in vpokojencev« v Ljubljani r. z. z o. z. bo vpisovala zadrugne člane od 2. maja 1921. nadalje vsak dan izveniš nedelje in praznike od 3. do 6. ure popoldne v pisarni »Samopomoči«. Zadrugni delež znaša 400 K, ki se vplača naenkrat ali pa v desetih neprekinjenih mesečnih obrokih. Pri vpisu mora plačati vsak zadrugnik vpisnino 20 K in najmanj eno desetino zadrugnega deleža. O pri vpisu vplačanem iznosu dobe člani začasno potrdilo. Zadrugne knjižice se izročijo naknadno. Vsi uradi se naprošajo, da nabirajo člane in zahtevajo potrebno število pristopnih izjav v pisarni »Samopomoči«.

Odbor »Nabavljalne zadruge javnih nameščencev in vpokojencev« v Ljubljani r. z. z o. z. vabi v svrhu razgovora glede enotnega nastopa o načelih in smernicah na občnem zboru »Zveze nabavljalnih zadrug državnih nameščencev v Beogradu« na sestanek delegate vseh »Nabavljalnih zadrug« v Sloveniji, ki se vrši dne 30. aprila 1921 ob 5. uri popoldne v pisarni »Samopomoči« v Ljubljani, Vodnikov trg št. 5.

Društvo davčnih izterjevalcev vabi svoje člane na občni zbor, ki se vrši na binkošno nedeljo 15. maja t. l. ob 9. dopoldne v gostilni Svetel v Gaberjih blizu kolodvora Celje. Stanovska zavednost in lastna korist zahtevata, da vsi novi in stari še nečlanjeni tovariši takoj priglase svoj pristop k društvu in se z drugimi člani gotovo udelež tega važnega občnega zbora. Odbor.

Letni certifikati na juž. železnici. Z letnimi certifikati imajo stalni državni nameščenci pravico, se voziti na vseh progah južne železnice v naši kraljevini, v Avstriji z brzovlaki proti plačilu vozovnic za osebne vlake, z osebnimi vlaki pa proti plačilu polovičnih vozovnic za brzovlake. Cena letnega certifikata z odpravnino in kolokvino znaša: za I. razred 170 K, za II. razred 100 K, za III. razred 50 K. Tiskovine (cena 1 krono) se dobe na vsaki postaji južne železnice. Juž. železnica se je končno zavedla, da je državnim nameščencem storila krivico, ko jim je vzela izkaznice za cenejša vožnje. V naredbi z dne 19. I. so omenjeni samo stalni nameščenci, ne pa tudi njih rodbine.

Izredni občni zbor

»Samopomoči«, gospodarske zadruge javnih nameščencev in vpokojencev r. z. z o. z. za sodni okraj Kozje se vrši v nedeljo dne 8. maja 1921 ob 15. uri (ob 3. uri popoldne) v prostorih ljudske šole v Kozjem s sledečim dnevnim redom:

1. Sklepanje o likvidaciji zadruge.
2. Volitev likvidatorjev.
3. Za slučaj nadaljnega obstoja zadruge volitev načelnstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje zbor z istim dnevnim redom, ki bo sklepčen ob vsaki udeležbi, ne glede na število navzočih članov.

Načelnstvo.

Krojaštvo Fran Iglič

Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 28.
preje v Trstu.

Izdelovanje oblek za gospode, otroke in uniforme. Za dame po najnovejšem modernem kroju. — Lastna zaloga modnega blaga.
Uradnikom znaten popust

17-3

Vzajemna posojilnica

r. z. z o. j. v Ljubljani.

Izjava za javne uslužbenke transakcije dolgov v Avstriji. — V letu 1920 je bilo uradništvu v korist že izvedenih 80 transakcij.

Za izvedbo transakcije je sedaj najugodnejša prilika, ker je kurz avstr. krone zelo nizek. Vsakdo lahko zniža svoj dolg na 2 tretjini in še več. Transakcijo izvede zadruga sama proti povrnitvi naraslih stroškov.

Zadruga dovoljuje javnim uslužbencem posojila na osebni kredit: proti poročstvu, zaznambi na službene prejemke in zastavi življ. polic na daljšo dobo in proti malim mesečnim odplačilom; obresti 6%.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4%.

Prošnje se rešujejo zelo hitro. Zahtevajte prospekt!

BARVA KEMIČNO ČISTI

vsakovrstno blago, obleko

PERE domače perilo (pošilja po listu na dom) SVETLOLIKA ovratnike, zapestnice in srajce

Tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4. — LJUBLJANA, Podružnica Selenburgova ulica 3.

Podružnice: MARIBOR — NOVO MESTO.

Najstarejša spedijska tvrdka v Sloveniji

R. RANZINGER

Ljubljana spedijska pisarna Ljubljana

Podjetje za prevažanje blaga juž. železnice. Brzovozni in tovarni nabiralni promet iz in v Avstrijo. Zacarinjenje. Podjetje za prevažanje pohišstva. Skladišče s poseb. zaprtimi kabinami za pohišstvo.

Brzjavi: Ranzinger. 24-2 Interurban telefon 60.